ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **Z. S.**, zast. JUDr. Petrem Bokotejem, advokátem, se sídlem Táboritská 23, Praha 3, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2011, č. j. 1 Ad 19/2011 - 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobkyně JUDr. Petru Bokotejovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 18. 1. 2011, č. j. X, žalovaná změnila své rozhodnutí ze dne 9. 11. 2010, č. j. X, tak, že pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009, a s přihlédnutím k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71, Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 a od 1. 5. 2010 s přihlédnutím k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 se žádost žalobkyně o plný invalidní důchod zamítá. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 2. 2010 a recenze posudku ze dne 6. 12. 2010 žalobkyně nebyla plně invalidní, ale pouze částečně invalidní podle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009, přičemž se od 1. 1. 2010 jedná o invaliditu prvního stupně

podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2010, s poklesem pracovní schopnosti o 35%. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 18. 8. 2009. Doba potřebná pro nárok na částečný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí pět let a zjišťuje se z posledních deseti roků před vznikem částečné invalidity. V období od 18. 8. 1999 do 17. 8. 2009 žalobkyně podle českých právních předpisů získala pouze 445 dnů, tj. 1 rok a 80 dnů pojištění. Žalobkyně neměla splněnu ani dobu pojištění podle § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2010, neboť v posledních 20 letech před vznikem invalidity získala také pouze 445 dnů pojištění. S přihlédnutím ke slovenské době pojištění podle čl. 38 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 měla žalobkyně v rozhodném období od 18. 8. 1999 do 17. 8. 2009 pouze 445 dnů pojištění, tj. 1 rok a 80 dnů, a v rozhodném období od 18. 8. 1989 do 17. 8. 2009 pouze 489 dnů pojištění, tj. 1 rok a 124 dnů. Přestože byla žalobkyně od 18. 8. 2009 částečně invalidní, respektive od 1. 1. 2010 invalidní pro invaliditu prvního stupně, není možné jí přiznat invalidní důchod, neboť nesplnila podmínku potřebné doby pojištění.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně uvedla, že pro přiznání částečného invalidního důchodu žalovaná požaduje 5 let zaměstnání, které mohla těžko splnit, jelikož byla a je většinou nemocná - těžkou lupenkou po celém těle. Pokud je jí lépe, může vykonávat jen „suchou práci“. Zaměstnána mohla být pouze po kratších intervalech a navíc je pro ni suché práce velmi málo. Z tohoto důvodu pracovala převážně brigádně a teď jí chybí doby pojištění.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 10. 2011, č. j. 1 Ad 19/2011 - 51, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud vycházel z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „posudková komise“) ze dne 20. 7. 2011. Konstatoval, že posudková komise měla při vypracování posudku k dispozici lékařskou dokumentaci žalobkyně, na jejímž podkladě vyhodnotila vývoj jejího zdravotního stavu a přihlédla i k nejnovějším lékařským zprávám z kožního a ortopedického vyšetření. O správnosti a úplnosti stanovené klinické diagnózy onemocnění žalobkyně, jakož i o stanovení a řádném zdůvodnění míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti není pochyb. Posudková komise postavila najisto, že datum vzniku invalidity je 18. 8. 2009. Soud uvedl, že se posudková komise dostatečně vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, její posudek obsahuje náležité zdůvodnění závěru o zdravotním stavu a pracovní schopnosti žalobkyně, včetně zdůvodnění data vzniku invalidity. Protože invalidita žalobkyně vznikla dne 18. 8. 2009, je rozhodným obdobím pro nárok na částečný invalidní důchod doba od 18. 8. 1999 do 17. 8. 2009, ve které získala pouze 445 dnů pojištění, tj. 1 rok a 80 dnů. V rozhodném období ve smyslu ustanovení § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2010, tj. v době od 18. 8. 1989 do 17. 8. 2009, získala žalobkyně podle českých právních předpisů také pouze 1 rok a 80 dnů pojištění; s přihlédnutím ke slovenské době pojištění získala v tomto období 489 dnů pojištění, tj. 1 rok a 124 dnů. Žalobkyně ani v průběhu soudního řízení neprokázala, že by získala dobu pojištění potřebnou pro přiznání invalidního důchodu, soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podání označené jako odvolání, v němž požádala o ustanovení advokáta. Současně se dotázala, zda by si doby pojištění nemohla doplatit formou splátkového kalendáře.

Usnesením ze dne 29. 11. 2011, č. j. 1 Ad 19/2011 - 66, Městský soud v Praze ustanovil zástupcem stěžovatelky JUDr. Petra Bokotoje, advokáta.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka zpochybnila postup soudu, který se plně ztotožnil se stanoviskem posudkové komise. Nesouhlasila s tím, že se v jejím případě nejedná o invaliditu II. či III. stupně a že datum invalidity byl stanoven na den 18. 8. 2009. Namítala, že u ní došlo k většímu poklesu pracovní schopnosti, než jak uvádí posudková komise, a její nepříznivý zdravotní stav trvá delší dobu, nikoliv až od 18. 8. 2009. Soud měl proto nechat vypracovat revizní znalecký posudek k otázce poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky a k datu vzniku invalidity. Stěžovatelka nerozporovala závěry rozsudku ohledně jejích pracovních aktivit za posledních 5, resp. 10 let před vznikem invalidity, namítala však, že soud nepřihlédl k tomu, že kvůli svému zdravotnímu stavu nemohla pracovat. Poznamenala, že pokud vykonávala soustavnou výdělečnou činnost, jednalo se o zaměstnání krátkodobé, ukončené výrazným zhoršením zdravotního stavu, a tak občas pracovala jen brigádně. Také byla evidována na Úřadu práce po dobu několika let. Stěžovatelka navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatelka podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu posudkové dokumentace Nejvyšší správní soud zjistil, že je vedena od roku 2007. Podle záznamu o jednání ze dne 1. 2. 2008, vyhotoveném v řízení o plný invalidní důchod na základě žádosti ze dne 24. 9. 2007, stěžovatelka nebyla uznána plně, ani částečně invalidní. Za rozhodující zdravotní postižení lékař Pražské správy sociálního zabezpečení označil psoriázu s opakovanou generalizací v posledním roce a s athralgiemi drobných kloubů, charakterizovanými bolestmi, zatím bez org. substrátu. Pokles

schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil 25 %. Další řízení o plný invalidní důchod probíhalo na základě žádosti stěžovatelky ze dne 15. 9. 2009. Podle záznamu o jednání ze dne 1. 2. 2010 byla stěžovatelka částečně invalidní, od 1. 1. 2010 invalidní pro invaliditu prvního stupně. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (psoriasis vulgaris) odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole XII, položce 4, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. s poklesem pracovní schopnosti o 35%. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 18. 8. 2009.

V projednávané věci jde o nárok na dávku důchodového pojištění, jejíž přiznání či další trvání je podmíněno dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zdravotní stav a pracovní schopnost občanů posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

Posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu pracovní schopnosti (schopnosti soustavné výdělečné činnosti) i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (dříve plné či částečné), jejím vzniku, trvání nebo zániku. Výsledný posudek je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na který je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní.

Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi podstatnými okolnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.

Předně musí být z posudku zřejmé, že zdravotní stav občana byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby tak nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti stanovené klinické diagnózy. Dále v něm musí být uvedeno, v jakém rozsahu je v důsledku rozhodujícího zdravotního postižení pracovní schopnost (schopnost soustavné výdělečné činnosti) omezena. Procentní míru tohoto poklesu vyhodnotí posudková komise podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dříve podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb.), postižení posléze podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku zmíněné přílohy a současně objasní, proč v rámci zde stanoveného rozpětí určila míru poklesu pracovní schopnosti (schopnosti soustavné výdělečné činnosti) ve výši jí stanovené. Rovněž uvede, proč rozhodující zdravotní postižení nepodřadila pod položku, u níž je míra uvedeného poklesu z hlediska nároku na dávku pro žadatele příznivější. Konečně též

uváží rozsah a závažnost případných dalších zdravotních postižení (event. i jiných příčin zde uvedených) pro možné zvýšení základního bodového ohodnocení, řídíc se hledisky upravenými v § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. (dříve v § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.). Posudkový závěr by měl být náležitě odůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá a ani nemůže mít potřebné odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (dříve plné či částečné) závisí především.

V projednávané věci vypracovala posudková komise v Praze posudek ze dne 20. 7. 2011, v němž uvedla, že stěžovatelka je od roku 2005 léčena pro lupenku (psoriasis vulgaris); střídala se období přechodného zhoršování stavu (někdy s generalizací kožního onemocnění) s obdobími, kdy byl stav zlepšen po léčbě. Ke zhoršování stavu kožního onemocnění docházelo většinou s prodělanými infekcemi. Od roku 2005 do března 2007 byla stěžovatelka léčena prostředky aplikovanými lokálně na kůži. Od 30. 3. 2007 jí byla podávána léčba celková (zejména léky ovlivňující imunitu) a lokální léčba různými mastmi. V srpnu 2009 byla zjištěna zhoršená funkce ledvin (zřejmě v souvislosti s podáváním léků k léčbě kožního onemocnění s celkovými účinky), proto byla léčba kožního onemocnění změněna a ponechána hlavně léčba lokální. Posudková komise konstatovala, že dominujícím zdravotním postižením stěžovatelky bylo kožní onemocnění, které u ní vedlo k celkovému středně těžkému funkčnímu postižení. Závažnější postižení kloubů či páteře na základě ortopedického nebo revmatologického onemocnění u ní nebylo prokázáno. Hlavními limitujícími faktory pro výkon soustavného zaměstnání jsou kožní projevy spojené s větším rohověním kůže v predilekčních lokalizacích i v jiných než predilekčních lokalizacích s dlouhodobou aktivitou, což stěžovatelku omezuje při výkonu některých zaměstnání. Posudková komise dále uvedla, že vyšetření provedená po datu napadeného rozhodnutí byla v korelaci s předchozími nálezy a neobjektivizovala nové příčiny potíží, které by nebyly známy. S ohledem na výše uvedené skutečnosti stanovila posudková komise míru poklesu pracovní schopnosti podle kapitoly XII, položky 4, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na 35%. Zdravotní stav nehodnotila podle písmen c) a d) uvedené položky, neboť pro takové hodnocení nesvědčily lékařské nálezy a nebylo pro ně medicínské opodstatnění. Posudková komise neshledala důvod k úpravě základní sazby ve smyslu ustanovení § 3 a § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Datum vzniku invalidity stanovila posudková komise od 18. 8. 2009, tj. od data vystavení lékařské zprávy Prof. MUDr. J. H., CSc., v níž je doloženo zhoršení zdravotního stavu stěžovatelky. Stěžovatelka byla schopna vykonávat dělnická povolání vhodná pro ženy v suchém a čistém prostředí, s vyloučením práce se saponáty a kůži dráždícími chemickými látkami, s častým namáčením postižených částí těla. Se svými změnami zdravotního stavu byla posuzovaná schopna vykonávat například práci dělnice při montáži menších součástek, při trhání ovoce, při výdeji nářadí apod.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že posudková komise zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru interního lékařství, tj. medicínské specializace, kam spadá léčba dominantního postižení stěžovatelky. Posudková komise měla k dispozici dostatečný počet odborných lékařských nálezů, přičemž hodnotila i lékařské zprávy, které stěžovatelka předložila po datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Posudková komise tedy měla dostatečné množství podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotního postižení, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí. Komise v posudku

jednoznačně vymezila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu psoriázu, která vedla ke středně těžkému funkčnímu postižení organizmu. Posudek posudkové komise se shoduje se závěrem lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení a odpovídá lékařským zprávám, které měly posudkové orgány k dispozici. Je třeba zdůraznit, že stěžovatelka v kasační stížnosti ani v jejím doplnění žádné konkrétní námitky, které by zpochybňovaly správnost závěrů posudkových orgánů, neuvedla.

Pro posuzovanou věc má zásadní význam určení data vzniku invalidity. Ani v tomto ohledu nevyvstala Nejvyššímu správnímu soudu pochybnost o správnosti závěru posudkových orgánů. Datum vzniku invalidity určily posudkové orgány shodně ke dni 18. 8. 2009, tj. k datu vydání lékařské zprávy Prof. MUDr. J. H., CSc., která diagnostikovala zhoršení zdravotního stavu. Z lékařských zpráv vyplývá, že v roce 2005 byly u stěžovatelky zaznamenány první projevy lupenky v oblasti rukou, poté se rozšířila na celé tělo. Ještě ve zprávě ze dne 19. 11. 2007 Prof. MUDr. J. H., CSc. konstatuje, že „ *... kožní nález při terapii Sandimun Neoral 200 mg denně stabilizován ...*“ a že „*[s]oučasný lokální kožní nález je uspokojivý ...*“. Teprve ve zprávě ze dne 18. 8. 2009 Prof. MUDr. J. H., CSc. poukazuje na nutnost změny léčby v souvislosti se zhoršenou funkcí ledvin a uvádí, že „*[p]racovní schopnost pacientky je nyní omezená*“.

Nejvyšší správní soud shledal posudek posudkové komise v Praze ze dne 20. 7. 2011 jednoznačným, určitým, úplným a přesvědčivým, neboť posudková komise se v něm vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédla k potížím udávaným stěžovatelkou a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila. Nebyl proto důvod pro vyžádání revizního znaleckého posudku, který v doplnění kasační stížnosti zmiňuje stěžovatelka. Její zdravotní stav byl přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo prokázáno, že stěžovatelka byla k 31. 12. 2009 částečně invalidní, od 1. 1. 2010 invalidní pro invaliditu prvního stupně (vznik invalidity dne 18. 8. 2009).

Vycházeje z těchto zjištění Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda stěžovatelka splňuje potřebnou dobu pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod. V posuzované věci bylo rozhodováno po 1. 1. 2010, avšak stěžovatelka však uplatňovala nárok na důchod, který měl vzniknout před 1. 1. 2010.

Podle čl. II bod 1 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, *o nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*

Podle bodu 2 téhož článku *účast na důchodovém pojištění a doby důchodového pojištění a náhradní doby důchodového pojištění získané před 1. lednem 2010 se hodnotí podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*

Nejvyšší správní soud proto posuzoval nárok stěžovatelky podle zákona č. 155/1995 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2009.

Podle § 43 zákona č. 155/1995 Sb. *pojištěnec má nárok na částečný invalidní důchod, jestliže se stal částečně invalidním*

a) a získal potřebnou dobu pojištění, nebo

b) následkem pracovního úrazu.

V posuzované věci je nesporné, že stěžovatelka je ode dne 18. 8. 2009 částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., když procentní míra poklesu její schopnosti soustavné výdělečné činnosti (pracovní schopnosti) činí 35 %. Invalidita stěžovatelky nevznikla následkem pracovního úrazu, podmínkou pro vznik nároku na dávku důchodového pojištění je proto získání potřebné doby pojištění.

Podle § 44 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. *potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod se posuzuje podle § 40. Podmínka potřebné doby pojištění se považuje za splněnou, pokud bezprostředně před vznikem částečné invalidity byl pobírán plný invalidní důchod přiznaný podle § 42 odst. 1, popřípadě podle obdobných ustanovení předpisů platných před 1. lednem 1996.*

Podle § 40 odst. 1 písm. f) téhož zákona *potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.*

Podle odst. 2 citovaného ustanovení *potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem plné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem plné invalidity. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*

Se zřetelem k tomu, že stěžovatelka je ve věku vyšším než 28 let (narozena X), činí potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod pět let. Pro posouzení, zda stěžovatelka získala potřebnou dobu pojištění, je podle § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. rozhodné období deseti let před vznikem invalidity, tj. období od 18. 8. 1999 do 17. 8. 2009.

Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 18. 8. 2010 získala stěžovatelka v tomto období dobu pojištění v délce 1 roku a 80 dnů. Stěžovatelka tak nesplnila podmínku pěti let pojištění v období deseti let před vznikem částečné invalidity a nárok na částečný invalidní důchod jí nevznikl.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda stěžovatelka nesplnila podmínku potřebné doby pojištění v období po 1. 1. 2010. V § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. totiž s účinností od 1. 1. 2010 přibyla nová věta druhá, která stanoví, že *u pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.*

Stěžovatelka je starší 38 let, splnění podmínky potřebné doby pojištění je tudíž třeba zjišťovat též za období posledních dvaceti let před vznikem invalidity, tj. od 18. 8. 1989 do 17. 8. 2009. S přihlédnutím k dobám pojištění získaným na Slovensku v roce 1989 stěžovatelka v daném období dosáhla celkem 489 dnů pojištění, tj. 1 rok a 124 dnů. Podmínku deseti roků pojištění v posledních dvaceti letech tedy stěžovatelka rovněž nesplnila.

Nadto je třeba uvést, že doby pojištění obsažené v osobním listu důchodového pojištění stěžovatelka v kasační stížnosti, ani v jejím doplnění nijak konkrétně nezpochybňovala, naopak konstatovala, že nerozporuje závěry rozsudku k rozsahu svých pracovních aktivit. Tvrzení o tom, že byla vedena na úřadu práce po dobu několika let, stěžovatelka nijak neupřesnila, ani nedoložila; navíc je uplatnila poprvé až v kasační stížnosti, proto se jím Nejvyšší správní soud nemohl blíže zabývat (srov. § 109 odst. 5 s. ř. s.). Domnívá-li se stěžovatelka, že při zohlednění doby vedení v evidenci úřadu práce splňuje potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na částečný invalidní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, může se obrátit na žalovanou, dobu vedení v evidenci úřadu práce doložit a požádat o vydání nového rozhodnutí. Na okraj Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle osobního listu důchodového pojištění, proti kterému stěžovatelka nic nenamítala, jí byla započtena doba vedení v evidenci úřadu práce v rozsahu jednoho roku (od 13. 8. 2008 do 12. 8. 2009).

Aniž by zpochybňoval obtížnost životní situace stěžovatelky, Nejvyšší správní soud je nucen k její námitce, že zdravotní stav jí do značné míry znemožňuje uplatnění na trhu práce, konstatovat, že tato skutečnost nemá žádný vliv na to, že stěžovatelka nezískala potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na částečný invalidní důchod, resp. invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

Nejvyšší správní soud dodává, že podle § 6 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. *pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše deseti let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.*

Ze zákona o důchodovém pojištění tedy vyplývá možnost doplatit pojistné až jeden rok zpětně prostřednictvím tzv. dobrovolného pojištění, a případně tak získat potřebnou dobu pojištění. Tato skutečnost však nemá v posuzované věci žádný význam, neboť žalovaná rozhodovala o žádosti stěžovatelky za situace, kdy pojistné zpětně doplaceno nebylo a stěžovatelce chybělo z potřebné doby pojištění podstatně více než jeden rok, za který by mohla pojistné doplatit.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2011, č. j. 1 Ad 19/2011 - 51, není nepřezkoumatelný a netrpí ani vadou nesprávného posouzení právní otázky. Kasační námitky nejsou důvodné, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože stěžovatelka nebyla v řízení úspěšná a

žalované ze zákona náhrada nákladů řízení nepřísluší, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatelky JUDr. Petru Bokotejovi, advokátovi byla stanovena podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatelky učinil v řízení tyto úkony právní služby: první porada s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, další porada s klientkou přesahující jednu podle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ostatní zástupcem označené činnosti Nejvyšší správní soud nepovažoval za úkony právní služby ve smyslu advokátního tarifu. Ustanovenému zástupci náleží odměna za tři úkony právní služby ve výši 500 Kč podle § 9 odst. 2 a § 7 advokátního tarifu a režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon, celkem tedy 2.400 Kč. Zástupci stěžovatelky bude vyplacena částka ve výši 2.400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu